

Jaký byl Evolův [*] přístup k náboženství, přesněji v jakých náboženstvích spatřoval ducha Tradice?

Může se to zdát zvláštní, ale Evola se nikdy nezajímal o to, co se obecně nazývá „náboženství“. Vždy se hlavně zajímal o uskutečnění potenciálu vlastního Já a v budování (nebo uchování) společností, které jsou schopné umožnit sebezdokonalování těm, kteří o něj nejvíce usilují. Z toho vyplývá, že taková náboženství, která zlehčují osobní snahy jedince za účelem poskytnutí všeobecného duchovního jmenovatele, jsou nepřátelská jeho záměru. Evola jasně určil křesťanství jako náboženství, které zneschopňuje potenciál několika „vyšších lidí“, aby nerozlobila většinu tvořenou ovce. Ale to samé platí na podoby mahájánového buddhismu a více nebo méně pro všechna náboženství kali jogy, současného věku temna.

Na druhou stranu primordiální Tradice může působit na téměř všechna současná náboženství, pokud se nesoustředíme na dogmata, ale raději na to, jak ztělesňují bojového ducha. Křesťanské rytířstvo se nehledě na velké rozdíly ve své náboženské mytologii příliš neliší od bojovníků džihádu nebo samurajů.

V jedné věci si byl zralý Evola jistý – oživení „pohanství“ jako náboženství je nemožné. Proto musíme kultivovat hyperborejské hodnoty buď mimo náboženskou sféru, nebo musíme posílit tyto včleněné hodnoty v existujících náboženstvích. V Evropě je to hlavně křesťanství. Je zajímavé, že politickým a náboženským hnutím, které uskutečnilo nejvíce z Evolových ideálů, byla Legie archanděla Michaela v Rumunsku.

Jaké byly ve skutečnosti vztahy mezi Evolou a italským fašismem? Jaký byl Evolův názor na národně revoluční hnutí a hnutí nové pravice vzrůstající v poválečném světě?

Na to není jednoduchá odpověď, protože co do míry Evolovy účasti v „realpolitice“ se mnoho věcí neví a nebo si na pohled navzájem odporují. Jeho odstup od fašismu jakožto partajnického hnutí byl vždy velký. Evola nikdy nebyl členem strany ani žádného vlivného kroužku, ale měl rozličné kontakty a příznivce. Se zřetelem na ideologii lze odpovědět snadněji. Evola odmítal liberalismus Západu stejně jako komunismus. A věřil ve

zmrtvýchvstání ideálů Římské říše. Po rozchodu se svým učitelem Arturem Reghinim, což byl svobodný zednář pokoušející se budovat „pohanský imperialismus“, navázal Evola styk s Guidem de Giorgio, nejvlivnější osobou v pozadí časopisu La Torre, který Evola po krátkou dobu vydával. Když byl časopis La Torre donucen skončit, snažil se Evola sledovat stejnou linii pod záštitou jiných časopisů.

Toto následné pojetí může být považováno za méně agitativní a hlubší než Reghiniho a může být označeno za jakousi podobu „fašismu ducha“. Spojuje duchovno starověkého Říma s moderním fašistickým státem, jež byl víceméně neplánovaně ovlivněn okolnostmi svého vzniku a osobností Duceho a dalších. Fašistický stát, jež byl ale vždy státem moderním, měl být transformován směrem k tradičnímu duchovnímu státu a jeho úloze – kterou představuje osa a fascies. Pojetí „pohanského imperialismu“ bylo založeno na síle a do jisté míry také na ideji posvátna.

Stejná otázka pro poválečnou dobu: Jak může být tradiční společnost vybudována moderními prostředky? To je jediné kritérium hodnocení národně-revolučních hnutí a hnutí nové pravice. To vidíme například v Evolově hodnocení „Imperia“ Francise Parkera Yockeye, které můžeme vyložit jako program pro většinu hnutí „nového eurasijského řádu“. Evola píše, že Yockey, navzdory své bystrosti, nedovede dobře rozlišovat mezi kulturou a civilizací (rozdíl definoval Oswald Spengler) a pokouší se vybudovat říši na základech civilizace. Evoliánská alternativa – řád založený na metafyzickém a kulturním principu – se na území poválečné Evropy neobjevil a Evola si udržel od všech politických hnutí kritický odstup. Kromě toho je třeba vědět, že Evola byl na rozdíl od těchto hnutí z principu monarchista a nikdy se nebyl smířil s demokracií.

Jak byste definoval základní myšlenky Evolovy filosofie historie?

Jeho názory byly v tomto ohledu podobné těm, které zastával u náboženství. Evolu nezajímá historie jako taková. Zajímá se o spojení s nezměnitelnými principy, věčným Bytím. Historie je proces setrvalého ztrácení tohoto pojmu. Historie se rodí a je poháněna třemi faktory: nejzásadnější je dekadence těch, kteří by měli být strážci kontaktu s věčným Bytím. Selhávají v okamžiku, kdy přijímají exoterní pohled namísto vnitřního sebeuskutečnění a iniciace. Dále jsou zde nepřátelé stávajícího řádu – ti vyloučení z důvodu svého původu či svých přirozených schopností v oblasti materialistického hospodářství (které tradiční společnosti přísně omezují). Tito lidé jsou utlačováni a jsou podhoubím vzpoury. Oba procesy – dekadence a vzpoura – vrcholí, když je tradiční iniciační společnost obrácena vzhůru nohama a uvykne směřování ke zničení tradičního řádu namísto jeho obrany.

To se například podle Evoly stalo se svobodným zednářstvím. Tady vstupuje do děje další důležitý činitel: tyto společnosti jsou v zásadě nástroji nadpřirozených duchovních sil. Evola toto téma příliš neodhalil, ale v zásadě měl podobný názor jako Corneliu Codreanu (zakladatel zmiňované Legie Archanděla Michaela) – nejdůležitější bitvy jsou vybojovány na nebesích a ne na zemi. Ačkoliv v názoru na skutečnou povahu těchto „nebes“ by se jejich názory asi lišily.

Jakým způsobem Evola ovlivnil světový názor současných politických a intelektuálních iniciativ v Evropě?

Jeho vliv byl vždy obrovský z hlediska kvality. Z hlediska kvantity si důležitost Evolových myšlenek pro porozumění osudu Evropy uvědomilo pouze několik jednotlivců. V posledních letech jeho vliv značně stoupá, což přináší nebezpečí, že se rozpustí do nemastné, neslané ideologie. Tisíc silně odhodlaných mužů je více než zástupy donekonečna diskutující o jeho odkazu. Velice důležité bylo „objevení“ Evoly ve východní Evropě. Vzhledem k tomu, že kapitalismus vede postkomunistické země ke katastrofě, může dojít ke zdravé radikalizaci – radikalizaci mysli též. Podobná „tabula rasa“ na západě chybí, Evola je přirovnáván k tomu či onomu a inspiruje množství kulturních a politických iniciativ. Ale s jakým cílem? Mohu jen doufat, že zdravé jádro zastánců Tradice najde cestu k organizaci podobné „Řádu Železné koruny“, který Evola nastínil – ne jako dogma, ale jako návrh – aby jako elita byli schopni přežít naprosté civilizační znekulturnění a vzkřísit řád.

Mohl byste představit našim čtenářům svou činnost a největší úspěchy vydavatelství Kšátrija?

To je prosté. V roce 1994 jsem začal publikovat články o Juliu Evolovi v různých kulturních a politických časopisech. Ty byly později pomocí internetu shromažďovány s podtitulem Kšátrija. Vznikla celá řada mezinárodních kontaktů. Navíc, v roce 1998 vyšel časopis v tištěné podobě v německém jazyce. Následuje další výtisk, lepší co do kvality a designu. Vzniká iniciativa utužit spojení se čtenáři. Jméno „Kšátrija“ odkazuje samozřejmě na osobnost Julia Evoly, ale také mělo vyjadřovat, že ani já jako vydavatel ani moji spolupracovníci nejsme jako jednotlivci ničím – a že ani Evola, navzdory svým zásluhám o tradici, není tak důležitý jako idea, kterou se pokusil vytvořit: idea duchovního válečníka. V tomto smyslu „odosobnění [1] ve jménu Tradice“ – je konečným cílem vydavatelství Kšátrija vytvoření neviditelného řádu nositelů a strážců evropského znovuzrození.

Vídeňský rodák Martin Schwarz je stoupencem eurasijského hnutí prof. Claudia Muttiho v Rakousku, zakladatelem časopisu Kšátrija – tradice a metafyzika [*], věnovaného dílu italského spisovatele Julia Evoly a islámské tradici; provozuje mimo jiné nakladatelství Eiserne Krone [*] navazující na stejnojmenný časopis [*]

Poznámky překladu:

[1] Evola v díle *Cesta samuraje* shrnul vnitřní proměnu válečníka (kšátrije) do čtyř stupňů: stát se pánem vnějších vlivů a podnětů (askeze); uplatnit vlastní autoritu proti tělu – vytrvalost (výcvik); ovládnutí žádostí a pocitů (vnitřní rovnováha); odosobnění (odloučení Já)

Rozhovor poprvé vyšel v polském časopise *Odala*, do angličtiny pro stránky Synthesis jej přeložil Ulf Herder. Český překlad poskytla redakce stránek Slavonie.